HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ולא ניתן להישבון. ולא מחייב לאהדורה להאי ישראל דהא מחיל עליה: **אמאי נהרג.** הא לא קניא להך גזילה וכל היכא דאיתא של ישראל היא: ומשני האי דנהרג **משום לעריה דישראל**[ח]: **ומאי לא ניתן להישבון.** הא לא שייך ביה הישבון דכיון דעובד כוכבים לא קנייה דישראל היא: **אינה כפורע הישבון.** כלומר ה"נ קאמר אינה בתורת שום גזילה דעובד כוכבים דכל היכא דאיתא דמרה היא. וה"ה לשוה פרוטה והאי דנקט פחות לאשמועינן דנהרג עליה: **אלא ש"מ משיכה קונה.** הלכך קנייה קמא והדר קנייה האי ונהרג על שגזל. ולא ניתן להישבון דרישא דוקא פחות משוה פרוטה דישראל מחיל ולא מיחייב עובד כוכבים לאהדורה: **לך מזביננא לה.** וקנו מינייה בקנין: **והא לא פסק.** לאשון דמיס ולא סמכא דעתיה אקנין דסבר אם ילקה לחזור ירבה עליו בדמים: **דמיו אסורין.** אלמא לא קנייה משיכה משום דלא פסק קודם לכן הלכך קנין נמי לא מהני: ה"ג **מאי הוי עלה מאי הוי עלה דאמרן.** קמא בלשון בעיא ובתרא בלשון תימה: **דלמא.** מהכא לא פשטינן לקנין דעלמא והכא משום חומרא דיין נסך שאני דאמר רב אידי בר אבין עובדא הוה בי רב חסדא ורב חסדא בי רב הונא ופשטיה מהא [ג]דתנן [ג]נמשך חמריו ופועליו והכניסן לתוך ביתו בין פסק עד שלא מדד ובין מדד עד שלא פסק לא קנה ושניהן יכולין לחזור בהן [ד]פרקן והכניסן לתוך ביתו פסק עד שלא מדד אין שניהן יכולין לחזור בהן מדד עד שלא פסק שניהן יכולין לחזור בהן ההוא גברא דאמר ליה לחבריה אי מזביננא לה להא ארעא לך מזביננא לה אזל זבנה לאיניש אחרינא ועשרין אמר רב כהנא קנה קמא מתקיף לה רב יעקב מנהר פקוד האי זוזי אנסוהו [ה]והלכתא כרב יעקב מנהר פקוד א"ל כדשיימי בתלתא [ו]אפילו תרי מגו תלתא [ז] כדאמרי בתלתא [ח]עד דאמרי בתלתא כדשיימי בארבעה [ט]עד דאמרי בארבעה וכ"ש היכא דא"ל כדאמרי בארבעה א"ל כדשיימי בתלתא ואתו תלתא ושמוה וא"ל איזך ליתו תלתא אחריני דקים להו טפי אמר רב פפא דינא הוא דמעכב מתקיף לה רב הונא בריה דרב יהושע ממאי דהני קים להו טפי דלמא הני קים להו טפי [ט]והלכתא כרב הונא בריה דרב יהושע: **מתני'** נטל את המשפך ומדד לתוך צלוחיתו של עובד כוכבים וחזר ומדד לתוך צלוחיתו של ישראל אם יש בו [ז]עכבת יין אסור [כ]המערה מכלי אל כלי את שעירה ממנו מותר ואת שעירה לתוכו אסור: **גמ'** תנן התם [כא][ל]הנצוק והקטפרס ומשקה טופח אינו חיבור לא לטומאה ולא לטהרה האשבורן חיבור לטומאה ולטהרה אמר רב הונא [כב]נצוק וקטפרס ומשקה טופח חיבור לענין יין נסך אמר ליה רב נחמן לרב הונא מנא לך הא אילימא מדתנן הנצוק והקטפרס ומשקה טופח אינו חיבור לא לטומאה ולא לטהרה לטומאה ולטהרה הוא דלא הוי חיבור הא לענין יין נסך הוי חיבור אימא סיפא האשבורן חיבור לטומאה ולטהרה לטומאה ולטהרה הוא דהוי חיבור הא לענין יין נסך לא הוי חיבור [מ]אלא מהא ליכא למשמע מינה תנן נטל את המשפך ומדד לתוך צלוחיתו של עובד כוכבים וחזר ומדד לתוך צלוחיתו של ישראל אם

ומאי לא ניתן להישבון דאינו בתורת הישבון אי הכי אימא סיפא [א]בא חבירו ונטלה ממנו נהרג עליה בשלמא רישא משום דצעריה לישראל אלא סיפא מאי עביד אלא ש"מ משיכה בעובד כוכבים קונה ש"מ ההוא גברא דא"ל לחבריה אי מזביננא לה להא ארעא לך מזביננא לה אזל זבנה לאיניש אחרינא אמר רב יוסף [ב]קנה קמא א"ל אביי והא לא פסק ומנא תימרא דכל היכא דלא פסק לא קנה דתנן [ג]המוכר יינו לעובד כוכבים פסק עד שלא מדד דמיו מותרין מדד עד שלא פסק דמיו אסורין מאי הוי עלה [מאי הוי עלה] כדקאמרינן דלמא חומרא דיין נסך שאני ת"ש דאמר רב אידי בר אבין עובדא הוה בי רב חסדא ורב חסדא בי רב הונא ופשטיה מהא [ג]דתנן [ג]נמשך חמריו ופועליו והכניסן לתוך ביתו בין פסק עד שלא מדד ובין מדד עד שלא פסק לא קנה ושניהן יכולין לחזור בהן [ד]פרקן והכניסן לתוך ביתו פסק עד שלא מדד אין שניהן יכולין לחזור בהן מדד עד שלא פסק שניהן יכולין לחזור בהן ההוא גברא דאמר ליה לחבריה אי מזביננא לה להא ארעא לך במאה זוזי אזל זבנה לאיניש אחרינא במאה ועשרין אמר רב כהנא קנה קמא מתקיף לה רב יעקב מנהר פקוד האי זוזי אנסוהו [ה]והלכתא כרב יעקב מנהר פקוד א"ל כדשיימי בתלתא [ו]אפילו תרי מגו תלתא [ז] כדאמרי בתלתא [ח]עד דאמרי בתלתא כדשיימי בארבעה [ט]עד דאמרי בארבעה וכ"ש היכא דא"ל כדאמרי בארבעה א"ל כדשיימי בתלתא ואתו תלתא ושמוה וא"ל איזך ליתו תלתא אחריני דקים להו טפי אמר רב פפא דינא הוא דמעכב מתקיף לה רב הונא בריה דרב יהושע ממאי דהני קים להו טפי דלמא הני קים להו טפי [ט]והלכתא כרב הונא בריה דרב יהושע: **מתני'** נטל את המשפך ומדד לתוך צלוחיתו של עובד כוכבים וחזר ומדד לתוך צלוחיתו של ישראל אם יש בו [ז]עכבת יין אסור [כ]המערה מכלי אל כלי את שעירה ממנו מותר ואת שעירה לתוכו אסור: **גמ'** תנן התם [כא][ל]הנצוק והקטפרס ומשקה טופח אינו חיבור לא לטומאה ולא לטהרה האשבורן חיבור לטומאה ולטהרה אמר רב הונא [כב]נצוק וקטפרס ומשקה טופח חיבור לענין יין נסך אמר ליה רב נחמן לרב הונא מנא לך הא אילימא מדתנן הנצוק והקטפרס ומשקה טופח אינו חיבור לא לטומאה ולא לטהרה לטומאה ולטהרה הוא דלא הוי חיבור הא לענין יין נסך הוי חיבור אימא סיפא האשבורן חיבור לטומאה ולטהרה לטומאה ולטהרה הוא דהוי חיבור הא לענין יין נסך לא הוי חיבור [מ]אלא מהא ליכא למשמע מינה תנן נטל את המשפך ומדד לתוך צלוחיתו של עובד כוכבים וחזר ומדד לתוך צלוחיתו של ישראל אם

ומאי לא ניתן להישבון. פ"ה [ג] דלא שייך ביה הישבון וכל היכא דאיתיה בתשותיה דישראל איתיה ותימה הרי ישראל נמי לא קנה הגזילה ואפ"ה איתיה בתורת הישבון דכתיב והשיב הגזילה וגרלאה דה"פ מאחר שאין חיוב בה רק משום לעריה דישראל אמאי הולרך לומר ולא ניתן להישבון פשיטא וליכא מ"ד שתהא השבה שייכא ביה וא"ת לאמאי דפרש"י לעיל דקאמר דמשיכה קונה בעובד כוכבים לכולי עלמא היכא דליכא זוזי כגון במליאה ובמתנה מאי פריך ומאי מייתי ראיה מגזל למקח וממכר וי"ל דס"ל דאי אינה קונה בעובד כוכבים במקח אף בגזל נמי לא תקנה ולא דמיא למליאה ומתנה דבהיתירא אתי לידיה אבל גזל דבאיסורא אתי לידיה אי לא מהני משיכה במקח לא מהני אף בגזל: אם

מסורת הש"ס

ח) לעיל עא., ב) ל"ל דתניא, ג) ב"מ פה:, ד) [בירושל' איתא עקבא בקו"ף ועי' תו"ט], ה) טהרות פ"ח מ"ט גיטין נז., ו) [ברכות כה.וש"נ], ז) מכאן שייך עוד לענ' הקודם, ח) ע"כ שייך לשם, ט) [בדפו' ישן הגי' מדד. כלומר כל זמן שלא מדד לא קנה פיסוק דהא ליכא משיכה ובימו נמי לא קנייא דהא עדין עליהם: בין מדד. דהשתא קניא ליה תליגו: עד שלא פסק כו'], י) [כמשיכה רש"ש], כ) כלומר לר וכעין זה במנחות כח: רש"י ד"ה אלכסנדריס פי' אלוכין וקלרין במקום אלוכיס וקרין, ל) [במשקה טופח רש"ש],

מוסף רש"י

בין פסק עד שלא מדד. אם בלו לחזור קודם מדידה יחזרו, דבמלי נקנה, לא משיכת תבואה יש ולא רשות לוקח יש, דעודם על גורנם ולא הוצאו לרשותו שהרי לא פירקן, כדמוכח סיפא דתקני בה פירקן מכלל דרישא בלא פירקן אלא הכנסה בעלמא, שמשכן והכניסן לתוך ביתו קתני, והך משיכה לאו משיכה היא לקנות, שהרי הפלה הוא מושך ומשיכת אדם טעון פירות לא מהניא לקנות את הפירות עד שימשוך הפירות עצמן (רשב"ם ב"ב פה:). **ובין מדד.** דהוצאו לרשותו, עד שלא פסק. אם בלו לחזור קודם פיסוק מחזיר, אע"פ שהוצאה עתה בשעת מדידה ברשותו לוקח וכבליו לוקח דלא קניא רשותו קודם פיסוק, ואפילו משיכה קודם פיסוק לא מהניא, כדמפרש לקמיה דלא סמכא דעתיה לא דמוכר ולא לוקח, שהמוכר שמא יפסוק דמיהן יקרים יותר או הלוקח יאלם בזול יותר, ומתני' דקתני משך ולא מדד קנה, כשפסק קודם משיכה (שם). **פרקן.** בין מוכר בין לוקח והכניסן לרשותו, דיש כאן הנאה ברשות לוקח, יש כאן חילוק, ואע"ג דבהך הכנסה לא קנה משום דלא פסק, אהני לכי פסק בתר הכי דקניא ליה רשותיה ואין יכול לחזור אפילו קודם מדידה, דבשעת פיסוק קניא ליה רשותיה ואין כליו של מוכר מעכב עליו (שם פו.). **מדד עד שאל פסק.** לא קנה ויכולין לחזור קודם שיפסקו אבל משיפסוק קנה (שם). **הנצוק.** קילות, **והקטפרס.** הר מטופש שמדרונו מחודד הרבה (ג"יטין נז.). **לא לטומאה.** כגון המערה מכלי טהור לכלי טמא ונגוע הקלוח מחבר משקה שני הכלים, אינו חיבור לטומא משקין העליונים, וכן הקטפרס אם העבירו דרך דף הנמוכים במדרון והתחתונים מחוברים לטומאה, אין העליונים טומאים, וכן אם היתה ערימה עלוכה ובשני ראשיה משקין אחד טמא ואחד טהור ומשקה טופח מחבר, אינו חיבור לטמא הטהורים, וכן לטהרה לענין מקוואות, כגון שני מקוואות שאין באחד מהן ארבעים סאה ונגוף וקטפרס ומשקה טופח מחבר אינו חיבור (שם). **אלא מהא ליכא למשמע מינה.** דודאי מתני' לאו כולה דוקא אלא תדא מנייהו דוקא, או רישא או סיפא, ותנא אידך אגב ההוא ולא ידעינן הי מינייהו דוקא דגמר מניה (שבת קכא.).

עין משפט נר מצוה

קט א מיי' פ"ע מהל' מלכים הלכה ט:
קי ב מיי' פ"ח מהל' מכירה הלכ' ז סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רו סעיף ו [דלא קנה קמא וכן הוא בפירוש בהג"ה בתמיי']:
קיא ג מיי' שם פ"ד הלכ' יג סמג עשין פב טור ש"ע ח"מ סי' ר סעיף ח:
קיב ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף ז:
קיג ה מיי' שם פ"ח הלכה ז סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רו סעיף ו [וכרב אלפס ב"ב פרק ז דף רז.]:
קיד ו ז מיי' שם הלכ' ח טוש"ע שם סעיף ב:
קטו ח מיי' שם טוש"ע שם סעיף ג:
קטז ט מיי' שם טוש"ע שם ס"ד [וסי' קנ סעי' ג] [וכרב אלפס שם]:
קיז י מיי' פי"ב מהל' מאכלות אסורות הלכה יג סמג לאוין קכח (טור י"ד סי' קכה):
קיח כ מיי' שם הלכ' יב סמג שם טוש"ע י"ד סי' קכו סעיף ה:
קיט ל מיי' פ"ז מהל' טומאת אוכלין הל' ו והלכה ה:
קכ מ מיי' (פי"ג) [פי"ב] מהל' אסורות הל' יב סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קכו סעיף ו:

הגהות הב"ח

(ח) גמ' כדאמרי בתלתא. נ"ב עיין בתוספות פ"ק דסנהדרין דף ו בד"ה ביצוע: (ט) רש"י ד"ה משך וכו' לתוך ביתו דלאו משיכה היא שאין: (ג) תוס' ד"ה ומאי וכו' פ"ה הא לא שייך ביה הישבון דכל היכא וכו' והשיב את הגזילה וכו' פשיט' דליכא למ"ד שתהא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה בין פסק דמיס אחרי כן. נ"ב ל"ע מאי בעי בזה ובלשון הרשב"ם ז"ל בב"ב אינו:

לעזי רש"י

טרייטו"ר [אינטונידור"ר]. משפך.